

GRUNDLAG FOR DEN BEREGNEDE NOTERING FOR ØKOLOGISKE SMÅGRISE – SEPTEMBER 2013

NOTAT NR. 1329

Den beregnede økologiske smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for henholdsvis smågrise- og slagtesvineproducenten.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN

UDGIVET: 3. OKTOBER

Dyregruppe: Svin, økologiske smågrise og slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi, Driftsøkonomi

Sammendrag

Den beregnede økologiske smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for hhv. smågrise- og slagtesvineproducenten. Indtægterne kommer ved salg af slagtesvin og søer, baseret på Friland A/S's noteringer. Omkostningerne består af styk-, kontante kapacitets- og finansieringsomkostninger. Ud fra de samlede indtægter og udgifter kommer der et resultat på bundlinien, som fordeles mellem smågrise- og slagtesvineproducenten. Det er renter og afskrivninger ved at producere hhv. en smågris og et slagtesvin, der anvendes til at fordele under- og overskud mellem smågrise- og slagtesvineproducenten. Baggrunden for dette princip er, at smågrise- og slagtesvineproducenten skal have samme afkast af den investerede kapital i produktionsapparatet.

Den beregnede økologiske smågrisenotering beregnes ud fra Danish Crown's almindelige notering for slagtesvin, plus Friland A/S's tillæg for økologiske grise. Noteringen fastsættes altid på baggrund af den seneste offentliggjorte slagtesvinenotering tillagt de forskellige økologiske tillæg. Hvis slagtesvinenoteringen suspenderes, offentliggøres den beregnede notering således uændret ugentlig, indtil en ny slagtesvinenotering foreligger.

Kontrakter der indgås mellem køber og sælger bør omfatte hvilken, eller hvilke noteringer, samt hvilket grundlag et kvalitetstillæg eller fradrag til basisnoteringen, smågriseprisen skal beregnes ud fra. Ligeledes skal parterne selv forholde sig til prisen på ukurante grise, som f.eks. halvørner, grise med brok, samt grise der i størrelse afviger fra det aftalte. Det bør ligeledes være aftalt, hvordan køber og sælger skal forholde sig i tilfælde af tab, som følge af salmonella i slagtesvinebesætningen og/eller sobesætningen.

Sundhedstillæg

- 5 kr. for en SPF+myc-smågris
- 9 kr. for SPF-smågris

Baggrund

Beregning af smågrisenoteringerne foretages hver uge. Noteringen offentliggøres sammen med noteringen for økologiske slagtesvin.

Ideen bag den beregnede notering for økologiske smågrise er at fordele resultatet pr. produceret svin mellem slagtesvine- og smågriseproducenten, så begge får en andel af resultatet, som svarer til investeringen. Fordelingen af de samlede omkostninger ved at producere et svin er naturligvis afhængig af de forudsætninger, der anvendes. Der tages udgangspunkt i produktionssystemer til søer på friland og 800 stipladser til slagtesvin, i et staldsystem med adgang til udeareal.

Mindst én gang om året tages samtlige forudsætninger op til ny vurdering for at blive tilpasset den løbende udvikling. Ændringer i noteringen, foderpriser og produktionsafgifter, opgørelser fra E-kontrollen mv. indgår dog i beregningen på det tidspunkt, de måtte fremkomme.

Produktionsresultater

Produktionsresultaterne er fra effektivitetskontroller med samme periode for søer og slagtesvin. Der omregnes til standardiserede værdier for tilvækst og FEsv i slagtesvineholdet. På grund af det lille antal E-kontroller, fremlægges median værdier for udvalget.

Tabel 1: Produktionsresultater/forudsætninger økologiske grise

	2011/2012	2012/2013	Gældende fra uge 39 2013
1. lægs %	22	22	22
Døde søer %	5	5	7
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	20,7	21,6	21,3
Sofoder pr. årssø*), FEs	2.000	2.020	2.020
Smågrisefoder 14-30 kg, FEs pr. kg tilvækst	2,2	2,2	2,2
Døde grise %	4,0	4,0	4,0

Slagtesvin, fra 30 kg

Vægt ved indsættelse, kg	30	30	30
FEs pr. kg tilvækst, fra 30-slagt	3,24	3,20	3,16
Daglig tilvækst, gram/dag fra 30-slagt	800	800	800
Kødprocent	59,4	59,4	58,9
Døde/kasserede % fra 30-slagt	5,0	5,3	6,0

Noteringer

Nedenstående noteringer og slagtevægte indgår i den beregnede notering for økologiske smågrise:

- Vejet slagtesvinenotering fra Slagteriselskabet DANISH CROWN + økologi- og kvalitetstillæg fra Friland A/S inkl. efterbetaling og markedstillæg
- Slagtesøer og gylte, notering III, inkl. økologitillæg og efterbetaling
- Slagtepolte, højeste vægtgruppe for slagtesvin inkl. økologitillæg og efterbetaling for slagtesvin
- Slagteorner og halvorner afregnes til konventionel notering
- Avlsorner. Prisen for en D orne inkl. transport
- LY sopolte/konventionel/MS/SPF inkl. transport

Tabel 2: Slagtevægt og godkendelsesprocent økologiske grise

Slagtevægte	2012/2013	Gældende fra uge 39 2013
Slagtesvin, kg	83,8 kg	83,8 kg
Søer og gylte, kg*	190 kg	190 kg
Orner, kg	240 kg	213 kg
Godkendte slagtesvin, %	74,8 %	66,9 %

*Eksklusiv små polte

Da orner og halvorne afregnes til traditionel notering, leveres de til smågrisekøber uden beregning. Godkendte slagtesvin er den andel af slagtesvinene, som afregnes med kvalitetstillæg. Godkendelsesprocenten er baseret på, at der maksimalt er 3 procent, der ikke godkendes på grund af farvede pletter. Tabet for grise, der ikke er godkendt på grund af farvede pletter, kan beregnes som følgende:

84 kg slagtevægt × fradrag ved ikke-godkendelse × den gennemsnitlige godkendelsesprocent.

For eksempel: 83,8 kg × kr. 2,00 × 0,748 = 125 kr. pr. gris med farvede hårsække.

Efterbetalingen, der indgår i **Den beregnede Smågrisenotering**, er det udbetalte beløb pr. kg efterbetalingsberettiget slagtesvin. For perioden december (uge 51) 2012 til december 2013 indgår i alt 0,85 kr. pr. kg, plus et ekstraordinært resttillæg på 1,10 kr. pr. kg.

Arbejdsforbrug

Ved beregning af arbejdsforbruget er der taget udgangspunkt i produktionssystemer med søer på friland og slagtesvin på stald med adgang til udendørs løbegård. I arbejdsforbruget indgår tilsyn, behandling og registrering samt driftsledelse og vedligeholdelse. Arbejdsforbruget er fastsat til:

14 timer pr. årssø indtil fravæning

0,15 timer pr. smågris fra fravæning til 30 kg (9 min.)

0,39 time pr. slagtesvin (23,4 min.)

Arbejds lønnen er baseret på lønforhold inden for landbruget til en landbrugsuddannet medarbejder, der kan arbejde selvstændigt.

Diverse styk- og kapacitetsomkostninger

Foderpriser

Foderpriser gælder indtil december 2013, hvor den økologiske notering alligevel skal korrigeres for restgrisetillæg og hvor foderpriser diskuteres på ny. Der anvendes priser på færdigblandinger med minimum 90 procent økologiske råvarer solgt på kontrakt. Prisniveauet er kontraktprisen baseret på levering af 12 tons pr. gang.

Tabel 3: Foderpriser økologi

Blanding	2012-2013 Pris pr. 100 FEs kr.	Gældende fra februar 2013 Pris pr. 100 FEs kr.	Gældende fra uge 39 2013 Pris pr. 100 FEs kr.
Økologisk sofoder	325	315	305
Økologisk smågrisefoder	387	387	387
Økologisk slagtesvinefoder	315	325	315

Ikke økologisk foder må maksimalt udgøre 5 procent frem til 31.12.2014.

Besætningsværdi

Besætningsværdien beregnes ud fra indkøbsprisen samt avls- og produktionsværdier for de forskellige dyrekategorier og sundhedsniveauer.

Diverse priser

I tabel 4 står fælles stykpriser, eller omkostninger som kun gælder for én dyregruppe.

Tabel 4: Pris pr. styk

Diverse stykomkostninger	2011- 2012	2012- 2013	Gældende fra uge 39/2013
Pris pr. time, kr.	165	168	170
Jordleje sohold, kr. pr. ha (10,43 søer pr. ha)	4.000	4.000	4.000
Pris per kWh (diesel etc. omregnet til kWh)	1	1	1
Halmpris, kr.	0,5	0,55	0,5
Vandpris pr. m ³ , kr.	5	5	5
Udkørsel af gylle, pr. m ³ , kr.	20	20	20
Transport ved 30 kg (mindre læs)	17	17	17
Transport per sopolt	120	120	120
Genafgift søer	39	39	39
KS udgifter	150	150	150

I tabel 5 fremgår forbrug pr. enhed eller omkostning pr. enhed til energi, halm, medicin og vacciner, DAKA/destruktion samt diverse uspecificerede omkostninger.

Tabel 5. Forbrug eller omkostning pr. årssø, eller pr. produceret enhed

	Søer	Smågrise	Slagtesvin
Energiforbrug i kWh pr. enhed	153	2	11
Halmforbrug i kg pr. enhed	220	7,5	40
Vandforbrug i m ³	4,6	0,09	0,7
Medicin i kr. pr. enhed	100	2	3
Vacciner, i kr. pr. enhed	150	1	1
Produktionsafgift	11	0	5,6
Destruktion/DAKA pr. død enhed	220	15	55
Rådgivning/dyrlæge i kr. pr. enhed	50	1	2
Diverse udgifter i kr. pr. enhed	150	1	2
Gødningsværdien i øre pr. FEsv	5	5	5

Bygninger

Prisen på et produktionsanlæg til slagtesvin er baseret på et staldsystem med tre-klimastier. Fællesfaciliteter som kontor og fodercentral indgår ikke i byggeprisen. Vedligehold er 0,6 procent af nypris på råbygning og 3 procent af nypris på inventar.

Tabel 6. Bygge priser

Byggepriser	2012/2013	Gældende fra uge 39/ 2013
Hytter, hegn, maskiner, vogne mm., pr. so indtil fravæning	8.250	9.700
Smågrise, pr. stiplads indtil 30 kg*), kr.	3.250	3.300
Slagtesvinestalde, pr. stiplads fra 30 kg*), kr.	5.000	5.100
Afskrivningsperiode, so og smågrisebygninger, år	20	20
Afskrivningsperiode, inventar, hytter, år	8	8
Afskrivningsperiode, slagtesvinebygninger, år	25	25
Afskrivningsperiode, slagtesvineinventar	12	12
Råbygningers andel af totalinvestering, søer og smågrise	50	50
Råbygningens andel af totalinvesteringen, slagtesvin, %	65	65
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen slagtesvin, %	35	35
Realkreditrente, 3 % + F1 inkl. Bidrag, %	3,0	3,3
Øvrig gæld, rente, %	7,0	7,3

Investering pr. so (afrundet) fremkommer som vist i tabel 7.

Tabel 7. Etableringsomkostninger sohold (300 årssø eksempel)

	Enheder	Pris pr. enhed	Pr. årssø
Farehytter	91	9.000	2.730
Løbeafdeling	19	6.000	380
Drægtighedshyttepladser	190	2.400	1.520
Hegn		758.251	2.528
Vogne	1	154.500	515
4-hjuls motorcykel	1	51.500	172
Traktor m. frontlæsser	1	257.500	858
Foder + vand		1.030	1.030
I alt pr. årssø			9.733

Der er indregnet 12 måneders opbevaringskapacitet til gødning fordelt på 50 procent ajle og 50 procent fast gødning og med udgangspunkt på 20 m³ pr. DE pr. år.

Tillæg og fradrag til den beregnede økologiske smågrisenotering

Den beregnede notering for økologiske smågrise er en vejledende notering. Hvis man ønsker at korrigere noteringen lokalt eller mellem to parter, f.eks. for forskelle i efterbetaling, kan det gøres løbende i henhold til foregående års efterbetaling, eller en gang årligt i henhold til det aktuelle års efterbetaling. Reguleringen foretages med 4 kr. pr. 10 øre afvigelse i afregning inkl. efterbetaling.

I efterfølgende beregningseksempel er vist, hvordan noteringen bliver beregnet ud fra de mange forudsætninger, der indgår.

Princippet i beregningerne er, at resultatet deles i forhold til investeringens størrelse i henholdsvis so- og slagtesvinebesætning. Resultatet er det over- eller underskud, der er tilbage, når alle omkostninger er afholdt. Prisen for en smågris bliver herved samtlige udgifter pr. gris ÷ indtægter pr. gris ± andel af resultat pr. gris fra fødsel til slagtning. Sundhedstillæggene for SPF+myc og SPF er faste tillæg.

Kg-regulering

Beregning af kg-regulering for smågrise foretages for intervallet: 12-40 kg.

Prisen for en smågris på 18 kg beregnes ved at tage 30 kg prisen og trække kg regulering fra for intervallerne 12-25 kg samt 25-30 kg. Reguleringen fremgår af VSP's hjemmeside

Vedr. krav til økologiske stalde henvises til "[Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, juni 2011](#)", på Plantedirektoratets hjemmeside.

Table 8. Produktionsomkostninger ved nulpunktsnotering (24,61 kr. pr. kg slagtekrop), ved økologisk produktion i et nyt anlæg (uge 41, 2013)

Produktion	Økologisk nulpunkt ved viste gældende foderpriser	
	30 kg	30 kg til slagting
0-punkts afregningspris		
Værdi af slagtesvin		2063
Smågrise omk.	823	872
Stykomkostninger	511	870
Nulpunkt DB pr. gris	312	321
Kapacitetsomkostning	202	136
Finansieringsomkostning	110	185

Appendiks

Udvalget for Den beregnede notering for økologiske smågrise:

- Smågrisesælger/-køber Rud Michael Bruun, Favrskovvej 60, 6670 Holsted, tlf. 7539 1287 / 2043 1439, ny.Favrskov@mail.dk
- Smågrisekøber Arne Juel Jensen, Merløsevej 14, 4296 Nyrup, tlf. 5780 5242 / 5127 8862, juel-langager@live.dk
- Smågrisesælger Bertel Hestbjerg, Nr. Feldingvej 100, Idom, 7500 Holstebro, tlf. 2182 3587, hestbjergfriland@mail.dk
- Jens Peter Nannerup, Friland A/S, Marsvej 43, 8960 Randers SØ, tlf. 8919 2762 / 4015 9831, fax 8919 2351, jpna@friland.dk
- Konsulent Tove Serup, Videncentret for Landbrug, Agro Food Park 15, 8200 Århus N, tlf. 8740 5000, TOS@vfl.dk
- Michael Groes Christiansen, Videncenter for Svineproduktion, Landbrug & Fødevarer, Axelborg, Axeltorv 3, 1609 København V, tlf. 3339 4333 / mgc@lf.dk